

N:o 48.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående ändring af gällande bestämmelser till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län; gifven Kristiania slott den 16 februari 1903.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att, till efterrättelse inom de delar af Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, räknadt från den dag, Kungl. Maj:t bestämmer, för sin del antaga följande

Förordning

angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län.

1 §.

Barrträd, som, efter hvad här nedan i 2 § sägs, är att anse såsom undermåligt, må icke, i form af rundt, biladt eller sågadt virke, till in- eller utländsk ort skeppas eller till ort, belägen utom Västerbottens och Norrbottens län, å järnväg forslas eller å fartyg lastas eller vid lastageplats uppläggas och ej heller till sågad vara eller för pappersmassefabrikation användas eller intagas vare sig inom såginrättning eller pappersmassefabrik, i till dylika anläggningar hörande rännor eller för-

varingsbommar eller inom område, som begagnas till sågplats eller sågbacke vid såginrättning eller upplagsplats vid pappersmassefabrik, allt vid påföljd att virket tages i beslag och dömes förbrutet, så framt icke, på sätt i 3 § stadgas, vederbörligt tillstånd är gifvet till trädets afverkning till fritt förfogande. Dock vare hemmansägare eller åbo ej förment att, äfven utan sådant tillstånd, af hemmanets skog, till oundgängligt husbehof, låta vid gården eller inom samma by såga och använda undermåligt virke.

2 §.

1 mom. Såsom undermåligt anses träd, som afverkad ej håller i genomskärning minst 21 centimeter på ett afstånd af 4,75 meter från storändan. Vid sagda mått får ej barken inberäknas.

2 mom. Virke af träds öfre del må ej hänföras till undermåligt virke och såsom sådant tagas i beslag, där det tydligen visar sig eller ådagaläggas, att det virke är taget af träd, som ej är undermåligt, eller af träd, som är med vederbörligt tillstånd afverkad.

3 mom. Sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 4,75 meters längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets, vid sagda längd från storändan, minst 57 centimeter, ifall sparren är bilad till skarp kant, men eljest minst 60 centimeter, samt i förhållande därefter, om längden är mindre.

4 mom. I afseende på virke, som redan är sågadt, då det anträffas, skall hvad ofvan är stadgadt äga tillämpning, endast ifall lagligen styrkas kan, att varan tillkommit af träd, som är undermåligt och till hvars afverkande till fritt förfogande ej meddelats vederbörligt tillstånd.

3 §.

1 mom. Är skog af beskaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning af undermåligt virke, må ägare, som vill låta det virke skeppas, transporteras å järnväg till ort utom Västerbottens och Norrbottens län, sågas eller till pappersmassefabrikation användas, anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare; och åligger det honom eller den skogstjänsteman, som i hans ställe förordnas, att verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes därvid slik afverkning vara med grunderna för en god skogshushållning öfverensstämmande, då må, där ej laga hinder eljest möter, tillstånd af

förrättningsmannen gifvas till afverkning till fritt förfogande; dock att träd, som vid storändan håller 15 centimeter eller mera i genomskärning, ej må afföras, innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill ägaren sig till säkerhet hafva virke jämväl af mindre dimensioner stämpladt, vare därtill berättigad.

2 mom. Varder sådan förrättning begärd före den 1 juni, skall undersökningen och utstämplingen företagas och afslutas före den 1 november samma år. Uppstår under tiden efter den 1 juni skada å skog genom storm, eld eller eljest, och begär skogsägaren i anledning häraf före den 1 september sådan förrättning, som i 1 mom. omförmäles, skall förrättningen före nästföljande 1 december verkställas.

Innan förrättningsmannen från stället afreser, skall han mot bevis, men utan lösen, tillställa sökanden eller hans ombud skriftligt syneinstrument, i hvilket kostnaden för förrättningen skall utsättas. Är sökanden missnöjd med förrättningsmannens utlåtande vid förrättningen, må klagan däröfver föras hos vederbörande öfverjägmästare sist innan klockan tolf å trettionde dagen efter det sökanden eller hans ombud af syneinstrumentet erhållit del.

Ändring i öfverjägmästarens beslut må sökas genom besvär hos domänstyrelsen innan klockan tolf å trettionde dagen efter det klaganden af beslutet erhållit del.

3 mom. Angående rätt att utan hinder af inskränkningarna i denna lag fritt förfoga öfver undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan är stadgadt.

4 mom. Vill jordägare för skogsmarks uppodling till åker eller äng fälla skog med rätt till fritt förfogande öfver virket annorledes än för husbehof, göre därom anmälan hos vederbörande revirförvaltare, hvilken det åligger att, så snart sådant i sammanhang med de årliga utsyningsförrättningar å kronans skogar lämpligen kan ske, å den uppgifna odlingsmarken anställa besiktning till utrönande af dess läge, storlek, beskaffenhet och tjänlighet till odling samt därefter till Konungens befallningshafvande i länet insända besiktning sinstrumentet med uppgift å den tid, som anses för odlings fullbordande erforderlig, jämte det yttrande i öfrigt, hvartill besiktningen kan föranleda. Önskar jordägare att, utan afbidande af dylik utsyningsförrättning, vinna handläggning af ärendet, äge han antingen för besiktning af marken påkalla skyndsamt åtgärd af vederbörande revirförvaltare eller kronobetjänt, hvarefter denne med ärendet vidare förfar i den ordning ofvan stadgas, eller ock låta odlingsmarken besiktigas af två trovärdige män samt

insända deras öfver besiktningen afgifna intyg jämte ansökning i ärendet till endera af nämnde tjänstemän, som har att med eget yttrande befordra ansökningen till Konungens befallningshafvandes pröfning. Finner Konungens befallningshafvande det tillämnade odlingsföretaget vara af beskaffenhet, att afverkning af undermåligt virke till fritt föfogande bör medgifvas, meddele Konungens befallningshafvande därtill tillstånd med utsättande af viss tid, inom hvilken vid vite, som Konungens befallningshafvande äger bestämma, odlingen skall vara fullbordad; skolande underrättelse om Konungens befallningshafvandes beslut i ärendet meddelas revirförvaltaren för jordägarens förständigande. Beträffande stämpling af virke, till hvars afverkning tillstånd sålunda erhållits, förhålls på sätt i 1 och 2 mom. i denna § stadgas.

4 §.

Skogsägare vare ej pliktig att för utsyning eller stämpling, hvarom i 3 § eller 4 § sägs, vidkännas annan kostnad än godtgörelse till förrättningsmannen för den tid, förrättningen å stället upptager, i hvilket afseende skogsägaren skall erlægga såsom arvode för hvarje dag 5 kronor äfvensom förse förrättningsmannen med kost och husrum eller gifva ersättning därför.

Dylik utsyning eller stämpling å skog, indelad till ordnad hushållning enligt plan, som blifvit af domänstyrelsen godkänd, verkställs utan kostnad för jordägaren, där tjänsteåtgärden afser virke, som enligt planen är bestämdt att afverkas.

För sådan af skogstjänsteman eller kronobetjänt verkställd besiktning, hvarom i 3 § 4 mom. förmäles, åligger det jordägaren att till förrättningsmannen utgifva godtgörelse, som utgår till skogstjänsteman, när han verkställt förrättningen i samband med årsutsyningen å kronans skogar, med dagtraktamente enligt gällande resereglemente under den tid förrättningen varar, men eljest med reseersättning och dagtraktamente enligt samma reglemente.

5 §.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjante vid skogsstaten äfvensom inom hamn och lastageplats tullstatens tjänstemän och, då dylikt virke är lastadt på järnvägsvagn för transport till ort utom Västerbottens och Norrbottens län, stationsföreståndare, men rättighet att utföra åtal

i sådana mål äge endast allmän åklagare samt tjänstemän och betjante vid skogsstaten, på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman eller stationsföreståndare, som gjort beslag, därom göra anmälan hos allmän åklagare eller skogstjänsteman.

6 §.

Medel, som inflyta genom försäljning af virke, som enligt denna författning är beslag underkastadt, fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan och två tredjedelar åklagaren; dock att, därest annan behörig person verkställt beslaget, denne skall af åklagareandelen undfå hälften.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Theodor Odelberg.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Kristiania slott den 16 februari 1903.

Närvarande:

Statsråden: ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
BERGER.

Departementschefen, statsrådet Odelberg anförde:

Enligt nådiga förordningen angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning* å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län den 19 mars 1888 är för de delar af nämnda län, som ej höra till lappmarken, förbud stadgadt att för utskeppning eller försågning använda undermåligt virke af barrträd. Såsom undermåligt anses enligt 1888 års förordning träd, som afverkadt ej håller i genomskärning minst 21 centimeter på ett afstånd af 4,75 meter från storändan, vid hvilket mått barken ej inberäknas. Beträffande sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 4,75 meters längd ej kan utronas, skall densamma, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets, vid

sagda längd från storändan, minst 59 centimeter, i fall sparren är bilad till skarp kant, men eljest minst 62 centimeter, samt i förhållande där-
efter, om längden är mindre. Påföljden af öfverträdelse af nämnda
förbud är, att virket tages i beslag och dömes förbrutet. Ifrågavarande
förbud gäller dock ej sågning och användning af undermåligt virke till
husbehof. Enligt förordningen äger nämligen hemmansägare eller åbo
fri rätt att af hemmanets skog, till oundgängligt husbehof, låta vid
gården såga och använda undermåligt virke. Därjämte äro från berörda
förbud medgifna två undantag, då undermåligt virke må, efter därtill
i vederbörlig ordning erhållet tillstånd, afverkas för skeppning eller
sågning. Dessa undantag afse de fall, att skog finnes vara af be-
skaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning
af sådant virke, eller ock att dylik afverkning är nödvändig för skogs-
marks uppodling till åker och äng. I förra fallet har skogsägaren att
anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare, hvilken efter undersökning
af skogen äger meddela det sökta tillståndet. Begäres sådan förrätt-
ning före den 1 juni, skall, där så ske kan och skogsägaren det äskar,
undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med de
utsyningsförrättningar å kronans skogar, som under året förekomma.

I fråga om rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet,
är i förordningen stadgadt, att sådan rätt tillkommer allmän åklagare,
tjänstemän och betjante vid skogsstaten samt tullstatens tjänstemän,
desse sistnämnde inom hamn- och lastageplats.

Den af Kungl. Maj:t år 1896 tillsatta skogskommitté har beträffande
nu ifrågavarande förordning anfört följande.

Kommittén ansåge visserligen denna förordning föga ägnad att
befordra en rationell skogsskötsel. Men då förordningen tillkommit efter
upprepade framställningar från de båda länens landsting, samt densamma,
enligt hvad kommittén vid sina resor inhämtat, fortfarande omfattades
med förtroende af befolkningens flertal, syntes det kommittén icke
böra ifrågasättas att annat än efter behöriga framställningar från dessa
orter utbyta den för dem nu gällande lag emot en på helt andra grunder
byggd lagstiftning. Dessutom syntes ännu en tid samfärdsel och industri
komma att i dessa landsändar kvarstå vid den mindre utvecklade stånd-
punkt, som vållade, att hufvudsakligen blott timmerdugliga träd kunde
med fördel uttagas ur skogarne. Så länge detta förhållande fort-
fore, kunde måhända fördelarne af en dimensionslag anses öfverväga
de olägenheter, den medförde. Kommittén hölle däremot för sannolikt,
att vid stigande ekonomisk utveckling i allmänhet och särskildt då
lättade kommunikationer komme att inom de två nordligaste länen

möjliggöra uppkomsten af pappersmassetillverkning, kolning och andra industrier, som tillgodogjorde de smärre virkessorterna, olägenheterna af dimensionslagen komme att framträda med den styrka, att ortens befolkning funne lämpligt att påkalla densammas utbytande mot andra föreskrifter, bättre lämpade efter de sålunda ändrade förhållandena.

För det nuvarande ansåge emellertid kommittén ej någon förändring böra föreslås beträffande ifrågavarande lags grundtanke, förbudet mot utförsel och försäljning af undermåligt virke. Däremot syntes de förändringar, som under de senare åren ägt rum i ortens kommunikationsförhållanden, påkalla ett sådant tillägg till lagen, att utförsel af undermåligt virke icke allenast genom skeppning utan jämväl å järnväg blefve förbjuden. Då det därjämte syntes vara fara, att det med lagen afsedda mål, ungskogens fredande, skulle förfelas, därest en betydande pappersmassetillverkning vunne insteg i dessa trakter, ansåge kommittén att lagen borde fullständigast genom föreskrifter, som förhindrade, att undermåligt virke annat än efter utsyning för sådant ändamål toges i anspråk. Härjämte funne kommittén, att de i nu gällande lag intagna bestämmelser angående de minsta dimensioner, en sparre skulle hålla för att icke anses såsom undermålig, borde något jämkas på den grund att det ofta inträffade, att genomskärningsytan af en trädstam icke bildade en regelbunden cirkel utan vore mer eller mindre oval.

Med hänsyn till de anledningar till ändring i nu ifrågavarande förordnings föreskrifter, som sålunda föreläge, har kommittén utarbetat nedanstående

Förslag

till

förordning angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län.

För de delar af Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken, stadgas:

§ 1.

Barrträd, som, efter hvad här nedan i § 2 sägs, är att anse såsom undermåligt, må icke i form af rundt, biladt eller sågadt virke, till in-

eller utländsk ort skeppas eller å järnväg forslas eller å fartyg eller järnvägsvagn lastas eller vid lastageplats eller invid järnväg till lastning uppläggas och ej heller till sågad vara eller för pappersmassfabrikation användas eller intagas inom såginrättning och pappersmassfabrik, i till dylika anläggningar hörande rännor eller förvaringsbommar eller inom område, som begagnas till sågplats eller sågbacke vid såginrättning eller upplagsplats vid pappersmassfabrik, allt vid påföljd att virket tages i beslag och dömes förbrutet, så framt icke, på sätt i § 3 stadgas, vederbörligt tillstånd är gifvet till trädets afverkning till fritt förfogande. Dock vare hemmansägare eller åbo ej förment att, äfven utan sådant tillstånd, af hemmanets skog, till eget husbehof, låta såga och använda undermåligt virke.

§ 2.

Mom. 1. Såsom undermåligt anses träd, som afverkadt ej håller i genomsärning minst 21 centimeter på ett afstånd af 4,75 meter från storändan. Vid sagda mått får ej barken inberäknas.

Mom. 2. Virke af träds öfre del må ej hänföras till undermåligt och såsom sådant tagas i beslag, där det tydligen visar sig eller ådagaläggas, att det virke är taget af träd, som ej är undermåligt, eller af träd, som är med vederbörligt tillstånd afverkadt.

Mom. 3. Sparre, som är bilad så, att ursprungliga tjockleken vid 4,75 meters längd ej kan utrönas, skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets, vid sagde längd från storändan, minst 57 centimeter, ifall sparren är bilad till skarp kant, men eljest minst 60 centimeter, samt i förhållande därefter, om längden är mindre.

Mom. 4. I afseende på virke, som redan är sågadt, då det anträffas, skall hvad ofvan är stadgadt äga tillämpning, endast ifall lagligen styrkas kan, att varan tillkommit af träd, som är undermåligt och till hvars afverkande för sågning eller skeppning ej meddelats vederbörligt tillstånd.

§ 3.

Mom. 1. Är skog af beskaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning af undermåligt virke, må ägare, som vill låta det virke skeppas, transporteras å järnväg, sågas eller till pappersmassfabrikation användas, anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare, hvilken det åligger verkställa den undersökning af skogen, som af om-

ständigheterna påkallas. Finnes därvid slik afverkning vara med grunderna för en god skogshushållning öfverensstämmande, då må, där ej laga hinder eljest möter, tillstånd af förrättningsmannen gifvas till afverkning *till fritt förfogande*; dock att träd, som vid storändan håller 15 centimeter eller mera i genomskärning, ej må afföras, innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill ägaren sig till säkerhet hafva virke jämväl af mindre dimensioner stämpladt, vare därtill berättigad

Mom. 2. Varder sådan förrättning begärd före den 1 juni, skall, där så ske kan och skogsägaren det äskar, undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med öfriga utsyningsförrättningar, som inom reviret under året förekomma. Verkställes förrättningen i sådan ordning, åligger det förrättningsmannen att om möjligt vid förrättningens slut eller i annat fall genast, efter det alla utsyningsförrättningar under året inom socknen böra vara afslutade, tillställa sökanden eller dess ombud mot bevis, men utan lösen, skriftligt instrument öfver utsyningen. Företages förrättningen särskildt, bör syneinstrumentet aflämnas, innan förrättningsmannen från stället reser. Under rättelse om tiden, inom hvilken besvär böra vara hos domänstyrelsen ingifna för att kunna till pröfning upptagas, skall i syneinstrumentet meddelas.

Mom. 3. Angående rätt att utan hinder af inskränkningarna i denna lag fritt förfoga öfver undermåligt virke, som till följd af föreläggande vid laga skifte varder afverkadt, skall i tillämpliga delar gälla hvad här ofvan är stadgadt.

Mom. 4. Vill jordägare för skogsmarks uppodling till åker eller äng fälla skog *med rätt till fritt förfogande öfver virket* annorledes än för husbehof, göre därom anmälan hos vederbörande revirförvaltare, hvilken det åligger att, så snart sådant i sammanhang med de årliga utsyningsförrättningarne å kronans skogar lämpligen kan ske, å den uppgifna odlingsmarken anställa besiktning till utrönande af dess läge, storlek, beskaffenhet och tjänlighet till odling samt därefter till Konungens befallningshafvande i länet insända besiktning sinstrumentet med uppgift å den tid, som anses för odlingsens fullbordande erforderlig, jämte det yttrande i öfrigt, hvartill besiktningen kan föranleda. Önskar jordägare att, utan afbidande af dylik utsyningsförrättning, vinna handläggning af ärendet, äge han antingen för besiktning af marken påkalla skyndsamt åtgärd af vederbörande revirförvaltare eller kronobetjänt, hvar efter denne med ärendet vidare förfar i den ordning ofvan stadgas, eller ock låta odlingsmarken besiktigas af två trovärdiga män samt in-

sända deras öfver besiktningen afgifna intyg jämte ansökning i ärendet till endera af nämnde tjänstemän, som har att med eget yttrande befordra ansökningen till Konungens befallningshafvandes pröfning. Finner Konungens befallningshafvande det tillämnade odlingsföretaget vara af beskaffenhet, att afverkning af undermåligt virke för *fritt förfogande* bör medgifvas, meddele Konungens befallningshafvande därtill tillstånd med utsättande af viss tid, inom hvilken vid vite, som Konungens befallningshafvande äger bestämma, odlingen skall vara fullbordad; skolande underrättelse om Konungens befallningshafvandes beslut i ärendet meddelas revirförvaltaren för jordägarens förstädigande. Beträffande stämpling af virke, till hvars afverkning tillstånd sålunda erhållits, förhållas på sätt i mom. 1 och 2 i denna § stadgas.

§ 4.

Undermåligt ostämplat virke är ej underkastadt beslag, såvida tydligen visar sig eller styrkes, att afverkningen skett, innan förbud för skeppning, sågning, *uppläggning till lastning vid och transport å järnväg samt användning för pappersmassfabrikation* af sådant virke varit för orten stadgadt; och skall sådant virke i den ordning, här ofvan sägs, med kronomärke förses, där ägaren till sin säkerhet det äskar.

§ 5.

Jordägaren vare ej pliktig att för utsyning eller stämpling, hvarom i § 3 eller 4 sägs, vidkännas annan kostnad än godtgörelse till förrättningsmannen för den tid, förrättningen å stället upptager, i hvilket afseende jordägaren skall erlægga såsom arfvode för hvarje dag 5 kronor äfvensom förse förrättningsmannen med kost och husrum eller gifva ersättning därför.

Dylik utsyning eller stämpling å skog, indelad till ordnad hushållning enligt plan, som blifvit af domänstyrelsen eller förra skogsstyrelsen godkänd, verkställas utan kostnad för jordägaren, där tjänsteåtgärden afser virke, som enligt planen är bestämdt att afverkas.

För sådan af skogstjänsteman eller kronobetjänt verkställd besiktning, hvarom i § 3 mom. 4 förmåles, åligger det jordägaren att till förrättningsmannen utgifva godtgörelse, som utgår till skogstjänsteman, när han verkställt förrättningen i samband med årsutsyningen å kronans skogar, med dagtraktamente enligt gällande resereglemente under den tid förrättningen varar, men eljest med reseersättning och dagtraktamente enligt samma reglemente.

§ 6.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjante vid skogsstaten *äfvensom inom hamn och lastageplats tullstatens tjänstemän och på järnvägsvagn eller inom lastplats vid järnväg stationsföreståndare*; men rättighet att utföra åtal i sådana mål äge endast allmän åklagare och jägeribetjäning, på sätt gällande författningar stadga; skolande förty tulltjänsteman *eller stationsföreståndare*, som gjort beslag, därom göra anmälan hos allmän åklagare eller jägeritjänsteman.

§ 7.

Medel, som inflyta genom försäljning af virke, som enligt denna författning är beslag underkastadt, fördelas sålunda, att en tredjedel tillfaller kronan och två tredjedelar åklagaren; dock att, därest annan behörig person verkställt beslaget, denne skall af åklagareandelen undfå hälften.

Denna förordning träder i gällande kraft den etc.

Sedan domänstyrelsen anbefallts att, efter Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Västerbottens och Norrbottens län samt landstingens i dessa län hörande, inkomma med underdånigt yttrande öfver kommitténs berörda förslag, har bemälda styrelse med underdånig skrifvelse den 21 januari 1902 öfverlämnat särskilda af landstingen i omförmälda län vid landstingens sammanträden åren 1900 och 1901 afgifna yttranden i ärendet äfvensom af Kungl. Maj:ts bemälda befallningshafvande däri meddelade utlåtanden.

Landstinget i Västerbottens län har i sitt yttrande vid 1900 års sammanträde förklarat sig till fullo gilla de grunder, på hvilka ifrågasvarande lagförslag vore byggdt, men framhållit, att såväl förordningen i sin nuvarande affattning som ock berörda, af kommittén framställda förslag lede af åtskilliga brister i detaljbestämmelser, hvilka brister verkade hämmande för en god skogshushållning samt vållade svårigheter vid lagens praktiska tillämpning. Bland sådana brister har landstinget särskildt påpekat, att lagen hindrade det enskilda utbytet af skogseffekter, som vore nödvändiga för byggnadsverksamheten inom länet, att en del bestämmelser i § 3 dels satte den enskilde skogs-

ägaren i alltför stort beroende af skogstjänstemännens individuella åsikter om grunderna för en god skogshushållning, dels ej lämnade tillräcklig garanti för att ingifna ansökningar om utsyningar inom lämplig tid blefve föremål för handläggning, att lagens effektivitet vid gränstrakterna vore problematisk, att tilläggsbestämmelser i och för kontrollen erfordrades äfven annorstädes, synnerligast vid de under senaste tid i rätt stort antal tillkomna smärre sågarna, samt att den föreslagna lagen skulle väsentligen hämma uppkomsten i länet af pappersmasseindustrien.

Sedan landstinget vid nyssnämnda sammanträde utsett särskilde kommitterade för afgifvande till 1901 års sammanträde af fullständigt yttrande i frågan, har landstinget i sitt vid sistnämnda sammanträde afgifna utlåtande anført följande.

Med den affattning, som lagförslagets § 1 erhållit, syntes ej kunna förnekas, att lagens bestämmelser kunde så tolkas, att ett förbud satts för all försäljning af undermåligt virke, som under sin transport från skogen till förbrukningsorten komme i beröring med någon af de uti ifrågavarande lagrum omförmälda transportleder eller industriella inrättningar. Ett sådant förbud mot försäljning af undermåligt virke drabbade helt naturligt äfven förbrukningen inom orten, hvilket för den ej skogsägande delen af länets befolkning måste innebära ett svårt onus.

Men ej endast den enskilde individen skulle, om ett sådant försäljningsförbud fastsloges, blifva oskäligt betungad. Äfven det allmänna skulle få vidkännas de menliga följderna af detsamma. Sålunda skulle anskaffande af virke för kyrkor, skolor, sjukhus eller andra dylika offentliga byggnader omöjliggöras eller högst väsentligt försvåras. Äfven för statens behof afsedt virke, såsom telegrafstolpar, stängselslanor och dylikt, som mången gång, för att ej säga i de flesta fall, för närvarande upphandlades af enskilda personer, skulle ej alltid utan extra kostnader kunna anskaffas. Att en sådan, af lagens ordalydelse dock betingad, tolkning skulle verka hämmande på länets utveckling, låge för öppen dag, om det å andra sidan ej heller kunde förnekas, att den afverkning, som för fyllande af den ej skogsägande allmänhetens inom länet husbehof verkställdes, i enskilda fall utfördes på ett sätt, som ingalunda kunde sägas motsvara fordringarna på en god skogshushållning. Särskildt syntes detta vara fallet vid afverkning af barrved för afsalu. Men dessa enskilda fall, då en misshushållning kunde sägas äga rum, blefve med hänsyn till hela den skogsareal, för hvilken lagen vore afsedd att gälla, utan betydelse. Då nu dessutom fallet syntes vara, att snart sagdt hvarje ägare af en mindre såg, med de bestämmelser, som lagen nu innehölle,

blefve lagbrytare, då väl ingen sågägare kunde fritaga sig från att till närmare eller fjärrare boende hafva föryttrat ett eller annat lass bräder, sågade af undermåligt virke, så låge äfven uti denna omständighet ett särdeles talande bevis för, att lagens föreskrifter ej motsvarade de fordringar, som på desamma måste ställas, för att de skulle blifva möjliga att efterlefva.

Synnerligast vid gränstrakterna mot Norrbotten vore det ingalunda ovanligt och för öfrigt på grund af läget en helt naturlig sak, att en försäljning af trävaror mellan de båda länens invånare ägde rum. Äfven i detta fall syntes det ej kunna undgås, att då och då undermåligt virke vore föremål för affär. Men om det blefve en öfverträdelse af lagen att föryttra dylikt virke inom länet, så måste detta blifva i ännu högre grad fallet, om försäljningen skedde till utom länet boende personer och sålunda en export från länet blefve affärstransaktionens omedelbara följd. Då för Västerbottens och Norrbottens län samma skogslag vore gällande, ville det emellertid synas, som om de lämpligen skulle kunna sammanslås till ett område i afseende på förbrukningen till husbehof af undermåligt virke och sålunda ett utbyte länen emellan af dylikt virke i lagen tillstädjas.

Genom landstingets förslag skulle en väsentlig utvidning af skogsägarens rätt att utan jägmästares utstämpling tillgodogöra sig undermåligt virke från sin skog åstadkommas. Detta vore mycket viktigt, isynnerhet därför att de undertryckta träden, som genom dimensionslagen blefve besparade och som otvifvelaktigt vore till stort men för skogstillväxten, förefunnes i så riklig mängd, att de i vanliga fall icke på långt när kunde till husbehof å hvarje hemman för sig tillgodogöras. Då landstinget önskade, att detta förslag måtte vinna Kungl. Maj:ts och Riksdagens godkännande, funne landstinget det vara angeläget att tillse, att också den kontroll, som föresloges till förhindrande af missbruk af den utvidgade rätten, måtte blifva så effektiv som möjligt. En bestämmelse, så beskaffad, att vederbörande, som hade att verkställa beslag, i hvarje fall när han anträffade ett parti undermåligt virke å plats, där det kunde beslagtagnas, först måste, innan han gjorde beslaget, skaffa sig underrättelse om det ändamål, för hvilket virket blifvit afverkad, syntes landstinget snarare locka till missbruk än förhindra sådant. Virkesägaren kunde ju alltid försöka sig på en export på olaga väg, ty om hans vara blefve beslagtagnen, kunde han alltid föregifva, att den vore afsedd till försäljning inom orten. Risker med ett försök vore så godt som ingen. I och för sig vida verksammare och dessutom för vederbörande revirförvaltare vida lättare att utöfva blefve

kontrollen, om det bestämdes, att skogsägaren, så snart han ville å plats, där beslag kunde ske, upplägga undermåligt virke, på förhand skulle göra anmälan därom hos revirförvaltaren. Följden häraf blefve nämligen den, att å beslagsplatserna allt undermåligt virke, om hvilket sådan anmälan icke blifvit gjord, utan vidare kunde tagas i beslag. En dylik bestämmelse förorsakade skogsägaren endast ett mycket ringa besvär, men underlättade i hög grad revirförvaltarens arbete.

De platser, där enligt lagförslagets bestämmelser en kontroll öfver lagens tillämpning skulle kunna verkställas, utgjordes af hamnar och lastageplatser, järnvägslinjer samt vissa uppgifna områden, hörande till såg-inrättningar och pappersmassefabriker. Om antalet af sådana platser kunde ökas med andra, till hvilka virke plögade i större kvantiteter sammanföras, vore det gifvet, att kontrollen skulle blifva både lättare och mera effektiv. Sådana platser funnes äfven vid våra förnämsta transportleder för befordrande af virke, nämligen flottlederna. Ej blott för kontrollen öfver de afverkningar, som skulle exporteras från hamnar inom länet, vore en dylik utsträckning af betydelse. Den vore det i ännu högre grad för kontrollen öfver virke, som fördes till flottled, hvars slutpunkt låge inom Västernorrlands län, för hvilket län för närvarande ingen som hälst skogslagstiftning vore gällande, och ej heller någon liknande den för Västerbottens län från något håll föreslagen. Undermåligt virke, som framfördes till sådana vattendrag, undandroges för närvarande all kontroll. Då emellertid strandägare enligt 10 § i gällande flottningsstadga ägde rätt till fri flottning för husbehöfsvirke, om det samma kunde utan sammanblandning med det öfriga flottgodset framföras, och då dylik flottning af husbehöfsvirke rätt ofta förekomme, men då verkställdes antingen före eller sedan den allmänna flottningen framgått, borde de bestämmelser, som utfärdades om en till vattendragen utsträckt kontroll öfver lagförslagets tillämpning, undantaga dylikt för husbehöf afsedt flottgods och endast gälla sådant, som vore försedt med af flottningsstyrelse godkänt märke.

Lagförslagets § 1 omfattade för närvarande allt virke, som enligt § 2 vore att anse såsom undermåligt, sålunda äfven torra träd. Detta syntes landstinget vara en väl långt gående utsträckning af lagens bestämmelser. Om en skogsägare ville tillvarataga och kunde föryttra några å hans skog befintliga torra träd, måste han för detta ändamål enligt § 3 anlita revirförvaltaren och vidkännas de kostnader för utsyning eller stämpling, som § 5 stadgade. Här föreläge dock intet arbete, hvars rätta utförande kräfde någon som hälst forstlig sakkunskap. Kost-

naderna för utsyningen, som utginge efter på förrättningen använd tid, komme dessutom att för skogsägaren blifva större än virkets värde och detta i desto större mån, ju färre och sålunda på skogsområdet mera spridda de torra träden vore. Af dessa skäl ansåge landstinget, att torra träd ej borde falla under lagens föreskrifter.

Beträffande sättet för bestämmande af den dimension, som borde sättas såsom gräns mellan undermåligt och fullmåligt virke, hade olika åsikter ofta yppat sig. Några förmenade nämligen, att denna dimension borde bestämmas till en viss så kallad brösthöjdsdiameter, ett mått, taget 1,5 meter från trädets rot, hvarigenom lagens tillämpning skulle betydligt underlättas och äfven forstligt sedt stora fördelar vara att vinna. Andra åter hölle före, att, i likhet med hvad föreliggande lagförslag stadgade, måttet borde tagas på en höjd från roten, som motsvarade en ordinär stocklängd. Äfven inom landstinget hade denna fråga behandlats, men hade landstingets flertal ej funnit skäl att föreslå ändrade bestämmelser rörande dimensionen, utan tillstyrkte, att de bestämmelser, som vore intagna i § 2 mom. 1 af lagförslaget, måtte oförändrade bibehållas. Som motiv härför ville landstinget anföra, att många träd, som hölle 26 centimeter 1,5 meter från storändan — den dimension, som framhållits såsom en mot lagförslagets, 21 centimeter 4,75 meter från storändan, svarande brösthöjdsdiameter — ej uppnådde mer än 19 centimeter på 4,75 meters höjd, att sådana träd ofta vore mycket växtkraftiga, att kontrollen skulle försvåras synnerligast för furuvirke, som måste barkas, och att en förändring af måttbestämelsen skulle utöfva inflytande på redan ingångna aftal om afverkningsrätt, af hvilka många innehölle det stadgande, att »all fullmålig skog» försålts.

Därest det framställda förslaget om sådant tillägg till § 1, att kontrollen öfver lagen utsträcktes till flottlederna, vunne afseende, måste följden af en sådan bestämmelse blifva den, att i lagförslagets § 3 tillägg skulle göras af innehåll, att ägare af skog, som ville med allmän flottning framföra undermåligt virke, för sådant ändamål borde anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare för erhållande af den utsyning, hvartill skogens beskaffenhet kunde gifva anledning.

Enligt § 3 mom. 1 hade skogsägare, som önskade utsyning af undermåligt virke, att anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare, hvilken det ålåge att verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallades. Här vore sålunda fastslaget, att det vore revirförvaltaren och ingen annan tjänsteman, som ägde att handlägga dylika förrättningar. På sådant sätt handhades emellertid ej lagen i praktiken. I stället för att den enskilde skogsägaren enligt lagens be-

stämmelser finge komma i åtnjutande af den större praktiska erfarenhet, hvaraf revirförvaltarne framför yngre tjänstemän måste antagas vara i besittning, förordnades för närvarande af domänstyrelsen extra jägmästare eller på visst revir anställde assistenter »att biträda vid kontrollen öfver tillämpningen af kungl. förordningen den 19 mars 1888 angående åtgärder till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog samt vid verkställande utaf de af denna förordning föranledda undersöknings-, utsynings- och stämplingsförrättningar», såsom ordalagen i dylika förordnanden ofta varit affattade. Dessa förordnanden hade tillkommit på grund af Kungl. Maj:ts nådiga bref den 29 september 1874, utfärdadt till dåvarande skogsstyrelsen i sammanhang med Norrbottenslagens antagande. Genom detta nådiga bref bemyndigades skogsstyrelsen att, på det för verkställande af de skogsundersökningar och stämplingsförrättningar åt enskilde, hvartill den nya författningen kunde gifva anledning, erforderlig tjänstepersonal skulle vara att tillgå, utan att de bestyr med de allmänna skogarne, som ålåge de ordinarie revirförvaltarne, blefve eftersatta, tillsätta extra jägmästare. I mån som intresset för en god skogshushållning stigit och värdet af äfven smärre virke ökats, hade antalet sådana anmälningar, om hvilka § 3 mom. 1 handlade, väsentligen tilltagit, så att förrättningarna på grund af sådana anmälningar, som år 1887 utgjorde inom Västerbottens län 490 med en utsyning af 111,123 träd, år 1899 uppgingo till 1,128 med en utsyning af 1,297,319 träd. Förhållandena hade äfven ådagalagt, att den nuvarande skogspersonalen vore alldeles otillräcklig för att på ett fullt noggrannt sätt och inom en för sökanden lämplig tid verkställa de arbeten, som af författningen föranleddes.

Såsom förut nämnts, förordnades för närvarande yngre tjänstemän att handlägga ifrågavarande utsyningsförrättningar. Dessa besutte ej alltid — och detta kunde näppeligen fordras af dem — den praktiska erfarenhet, som vore ett oundgängligt villkor för ett fullgodt arbetes utförande. Då de därjämte ofta förflyttades till andra tjänstgöringsområden, inträffade ej sällan, att samma skog är efter annat behandlades af särskilde tjänstemän med olika individuell uppfattning om de för skogens vård lämpliga åtgärderna. Härigenom upphäfdes all homogenitet i den skogsvård, som lagen borde hafva afsett att införa och på hvilken skogsägarne äfven syntes hafva berättigade kraf, då staten genom lagens införande iklädt sig vissa förpliktelser i detta afseende. Den ej minst framträdande olägenheten under det nuvarande systemet vore dock den, att ansökningar, som till revirexpedi-

tionen ingifvits före den 1 juni, ofta ej behandlades förr än under påföljande år och till mycket stor del så sent under ansökningsåret, att det måste anses omöjligt att på grund af snö med tillbörlig noggrannhet verkställa förrättningen. Härtill komme, att svårigheterna för skogsägaren att upplåta rätt till afverkning och utdrifning i högst väsentlig grad ökades, då förrättningarna så sent verkställdes, samt att kostnaden för själfva förrättningen, på samma gång denna blefve sämre utförd och medförde antydde ökade drifningskostnader, blefve, då arfvodet utginge efter antalet förrättningsdagar, större under den mörka årstiden med dess korta arbetsdagar.

Om lämpligaste sättet att råda bot för de allt mera framträdande och ofta olidliga missförhållanden, som med det nuvarande systemet vore förenade, hade meningarna varit delade.

Bland annat hade föreslagits, att skogsägare skulle hafva rätt att hos domänstyrelsen begära förordnande för viss kompetent person att under uppgifven tid och på sökandens bekostnad verkställa i ansöknungen omnämnda förrättningar. Mot detta förslag hade invändts, att det företrädesvis blefve de större skogsägande bolagen, som kunde begagna sig af denna utväg, men ej de smärre skogsägarna, mot hvilken invändning åter påpekats, dels att det ej syntes möta hinder för smärre skogsägare att förena sig med ett bolag i ansökan om dylikt biträde, dels att, om de större bolagens ansökningar ej behöfde handläggas af den redan befintliga skogspersonalen, denna personal finge så mycket mera tid att ägna åt behandlingen af de utaf enskilde gjorda framställningar om utsynningar.

Vidare hade föreslagits, att bolag eller enskilde, som i sin tjänst hade anställde kompetente fackmän, skulle äga rätt att åt desse uppdraga utförandet af utsyningsförrättningar å egna skogar, dock att de af sådana personer utförda arbeten skulle vara underkastade vederbörande revirförvaltares kontroll. Stöd för ett förslag i dylik riktning kunde man finna uti § 2 af skogskommitténs förslag till lag angående vården af enskildes skogar, hvori hemställdes om *skyldighet* för ägare af viss uppgifven areal att anställa egen skogsförvaltare. Inom länet funnes för närvarande ett stort antal skogstjänstemän anställdt hos enskilde. Genom medgifvande, att desse finge utföra utsyningsförrättningar på grund af lagen, kunde de anmärkta missförhållandena till väsentlig grad afhjälpas utan någon som helst kostnad för staten. Och om revirförvaltaren hade kontroll öfver de af sådana enskilde tjänstemän utförda arbeten, syntes ingen fara föreligga, att ett dylikt medgifvande skulle missbrukas. Härjämte hade anförts, att äfven i detta

fall direkt fördel uppstode för andra skogsägare, som finge disponera en större del af statstjänstemännens tid. Emot detta förslag hade hufvudsakligen invändts, att dess antagande skulle innebära ett otillbörligt gynnande af bolagen, hvarjämte förslaget motståndare velat hålla före, att den föreslagna kontrollen af revirförvaltaren komme att taga lika lång tid i anspråk, som om förrättningarna af honom direkt utfördes. Det borde dessutom, ansåge motståndarne till ett dylikt förslag, tillkomma staten att direkt sörja för, att erforderligt antal kompetente tjänstemän funnes att tillgå för lagens tillämpning.

Ett tredje förslag, som framställdes för afhjälpan af nu ifrågasvarande missförhållande, ginge därpå ut, att alla förrättningar enligt denna lag skulle verkställas på revirförvaltarens ansvar, men att, då han ej kunde personligen handlägga samtliga förrättningar, det fortfarande erfordrades, att till hans disposition stode ett tillräckligt antal tjänstebiträden, hvilka under hans ledning och kontroll utförde de förekommande utsyningarna. Dessa tjänstemän måste anställas och aflönas af staten samt finnas till det antal, att berättigade kraf kunde tillfredsställas inom rimlig tid. Detta förslag hade vunnit landstingets godkännande.

Enligt föreskrift i § 3 mom. 1 skulle revirförvaltaren verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallades. På grund af denna bestämmelse lämnades det helt och hållet i förrättningsmannens skön att reglera undersökningens omfång, och för skogsägaren funnes föga utsigt till framgång i händelse af besvär öfver en enligt hans förmenande knapphändig syneförrättning. Då skogsägaren dock vore den, som finge betala undersökningen i förhållande till den tid, som för densamma åtginge, syntes det äfven vara billigt, att han finge bestämma, hvilka kostnader han önskade nedlägga på undersökningen, d. v. s. på värden om sin skog, och sålunda äfven bestämma undersökningens omfång.

Förut hade anmärkts, att ansökningar, som till vederbörande revirförvaltare ingifvits före den 1 juni, ofta ej behandlats förr än under påföljande år eller så sent under året, att olägenheter däraf försports. Denna tid — före den 1 juni — funnes visserligen angifven för ansökningars aflämnande, men ej såsom en fastslagen ansöknings-tid. Det hette nämligen i skogskommitténs förslag: »Varder sådan förrättning begärd före den 1 juni, skall, *där så ske kan och skogsägaren det äskar*, undersökningen och utstämplingen företagas *i sammanhang med* öfriga utsyningsförrättningar, som inom reviret under året förekomma». Uti nu gällande förordning af den 19 mars 1888 användes

i stället för orden »öfriga utsyningsförrättningar» uttrycket »de utsyningsförrättningar å kronans skogar». Gifvetvis hade ej genom den gjorda förändringen, hvilken i olikhet med andra omredigeringar eller tillägg ej vore i skogskommitténs betänkande med särskildt tryck angifven, något bättre införts, ty då utsyningsförrättningarna å kronans skogar afslutades tämligen tidigt under året, kunde »öfriga» sådana pågå till sent på vintern. Ehuru, såsom här af framginge, tydliga bestämmelser om en ansökningstid saknades, hade det likväl, och detta ej blott såsom enstaka fall, inträffat, att en särskild afgift, ofta mångdubbelt öfverstigande den, som enligt § 5 mom. 1 borde gäldas, affordrats sökande, som till revirförvaltaren anmält sig efter den 1 juni. Det otillbörliga härutinnan syntes ej närmare behöfva påpekas. I alla händelser gäfvade erfarenheten vid handen, att mera noggranna föreskrifter än både de nuvarande och de föreslagna erfordrades. Vid bestämmandet af ansökningstiden måste man emellertid erinra sig, att anledningar till utsyning af undermåligt virke, såsom grantorka och skogseld, oftast inträffade under sommarmånaderna. Då alltså å ena sidan ett fastslående af tiden till den 1 juni skulle föra med sig, att virke, som på grund af dylika anledningar borde utsynas, ej blefve föremål för sådan åtgärd förrän påföljande år, och å andra sidan ansökningstidens framskjutande till exempelvis den 1 augusti komme att orsaka ett sådant hopande af skogsstatens göromål till höstmånaderna, att arbetets noggranna utförande däraf syntes kunna komma att lida, ville landstinget föreslå dubbla ansökningstider med för en hvar af dem fastslagen termin för utsyningsarbetets fullbordande — detta senare på det att en gräns för nuvarande oeffterrättlighetstillstånd i detta afseende måtte sättas. Såsom lämpliga bestämmelser angående ansökningstider och tider för utsyningarnas fullbordande ansåge landstinget följande: ansökning, ingifven före den 1 juni, skulle vara behandlad före den 1 november samma år och ansökning, som ingifvits före den 1 augusti, före årets slut.

Angående utsyningarnas verkställande hade, bland annat, framhållits önskvärdheten däraf, att vid utsyningarna tillsåges, att hemmanen ej blefve i saknad af nödigt husbehovsvirke, utan att den växtliga skogen behöfde anlitas. En utvidgning af lagen i sådant hänseende skulle emellertid blifva ett uppgifvande af lagens grundprincip och ansåges därför ej böra äga rum.

Det praktiserades flerstädes, att innehafvare af afverkningsrätt affordrades en högre betalning för verkställd utsyning, än hvad § 5 mom. 1 föreskrefve. Detta motiverades af vederbörande förrättningsmän där-

med, att författningen endast hade bestämmelser om, hvilket arfvode *jordägare* hade att erlægga. Att detta tolkande af författningen måste anses vara en mot dess anda stridande förvrängning af densamma, syntes ej kunna motsägas. Författningen nämnde nämligen ingensstädes, att afverkningsrättsinnehafvare hade annan rättsställning än *jordägare*. Det ostridiga förhållandet, att författningens ordalag gifvit anledning till en dylik klassificering af skogsägarne med olika afgifter för de olika klasserna, vore emellertid af natur att påkalla uppmärksamhet. För att ett dylikt otillbörligt beskattande af afverkningsrättsinnehafvare för framtiden skulle upphöra, tarfvades ingen mera genomgripande förändring i redigeringen af § 5 mom. 1, än att ordet »*jordägare*» utbyttes mot »*skogsägare*».

Stadgandet i § 6, att beslagsrätt tillkomme tulltjänsteman, hade ofta visat sig vara till stort hinder och men för exportörerna på den grund, att tillräcklig personal för uppdragets fullgörande ofta ej funnes att tillgå. Äfven om endast fullmåligt virke funnes, vore det exportörens skyldighet att betala tullbevakning under lastning eller flottläggning af virke för dess bogsering från ort till annan inom länet och detta, ehuru bevakning på destinationsorten, dit förpassning måste lösas, med mindre omgång för virkesägaren kunde anordnas. Ehuru endast fullmåligt virke varit föremål för dylik transport, hade det inträffat, att exportör under hela sommaren måst aflöna bevakare från tullstaten. Bristande tillgång på personal hade äfven vållat, att, ehuru tullbevakning begärts och förpassning lösts, bevakning i rätt tid ej erhållits, hvilket föranledt, att virkesägare, som måst begagna sig af till hans disposition stående arbetskrafter och därför flottlagt virket, tvungits att åter upprifva flottarna och ånyo omlägga desamma. Gifvetvis måste en bevakning från tullstatens sida vara af gagn, men den måste också lika gifvet anordnas så, att den ej blefve mera betungande, än förhållandena påfordrade.

Då nu äfven järnvägstransport komme att förbjudas, om skogskommitténs förslag blefve lag, låge det vikt uppå att tillse, att den kontroll, som äfven här komme att anordnas, ej blefve för trafikanterna betungande. Det hade föreslagits af skogskommittén, att stationsföreståndarne skulle utöfva kontrollen öfver järnvägstransporten. Enligt sitt tjänstgöringsreglemente ägde likväl dessa funktionärer ej rätt att lämna stationsområdet utan särskildt tillstånd. Större delen af inlastningen af virke på järnvägsvagn ägde dock rum ute på järnvägslinjerna, hvarför kontrollens uteslutande handhafvande af stationsföre-

ståndarne syntes kunna leda till ett oskäligt betungande af trafikanterna. För att undgå detta, syntes den vid järnvägarna föreslagna kontrollen böra handhafvas äfven af banmästarne, i hvilkas tjänstgöringsskyldighet det inginge att dagligen passera banlinjen.

På grund af hvad landstinget sålunda anført, har landstinget hemställt om följande ändringar i och tillägg till skogskommitténs ifrågasvarande förslag beträffande:

§ 1.

att virke, som vore afsedt till eget eller annans husbehof eller för allmänt ändamål inom Västerbottens och Norrbottens län eller för statens behof, ej skulle vara underkastadt lagens föreskrifter;

att, när skogsägare ville upplägga undermåligt virke å plats, där det kunde beslagtagas, skulle han på förhand till revirförvaltaren ingifva anmälan därom med uppgift ej blott på den kvantitet, han ämnade upplägga, utan ock på det ändamål, hvartill virket skulle användas; där sådan anmälan ej skett, finge klagomål öfver beslag ej föras under förevändning, att virket skulle till husbehof brukas;

att kontrollen öfver lagens tillämpning måtte utsträckas till flottlederna och omfatta äfven sådant virke, som upplades vid eller å vattendrag och vore försedt med af flottningsstyrelse godkänt märke;

att lagen ej borde gälla torra träd.

§ 3.

att ägare af skog, som ville i allmän flottled framföra undermåligt virke, för sådant ändamål borde anmäla sig hos vederbörande revirförvaltare för erhållande af den utsyning, hvartill skogens beskaffenhet kunde gifva anledning;

att utsyningsförrättningar enligt § 3 mom. 1 skulle verkställas på revirförvaltarens ansvar samt under hans ledning och kontroll;

att sökande finge i sin ansökning bestämma, huru stor del af skogen, förrättningen skulle omfatta;

att bestämmelserna om ansökningstid och förrättningens utförande måtte affattas sålunda, att ansökning om utsyning, ingifven före den 1 juni, skulle vara behandlad före den 1 november samma år, och ansökning, ingifven före den 1 augusti, före årets slut.

§ 5.

att ordet »jordägare» utbyttes mot »skogsägare».

§ 6.

att rätt att i beslag taga virke, som borde anses förbrutet, skulle tillkomma — på järnvägsvagn eller inom lastplats vid järnväg — stationsföreståndare och banmästare.

Härjämte har landstinget framhållit, att ett oeftergiffligt villkor för att ifrågakvarande förordning fortfarande skulle blifva till gagn för länet, vore en ökning af tjänstemannapersonalen inom skogsstaten äfvensom en ökad bevakningspersonal inom tullstaten.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län har för sin del tillstyrkt bifall till skogskommitténs förslag med de ändringar och tillägg, landstinget förordat.

Norrbottnens läns landsting, som vid sitt sammanträde år 1900 tillsatt en kommitté med uppdrag att till nästföljande års sammanträde inkomma med förslag till landstingets yttrande i ärendet, har såsom eget utlåtande i frågan återoppat af nämnda kommitté till landstingets sammanträde år 1901 afgifvet förslag till yttrande, som af landstinget enhälligt godkänts. Enligt detta förslag, som i hufvudsak ansluter sig till skogskommitténs förslag i ämnet, skulle §§ 1, 3, mom. 1 och 2, samt § 6 af förordningen erhålla följande lydelse:

§ 1.

Barrträd, som ej är torrt och som, efter hvad här nedan i § 2 sägs, är att anse som undermåligt, får icke i form af rundt, biladt eller sågadt virke till ort utom Västerbottens och Norrbottens län föras eller vid lastageplats läggas och ej heller till plank, bräder, pappersmassa eller dylikt förarbetas, ej heller intagas inom såginrättning, i sågränna, timmerbom vid såg eller lastageplats eller inom område, som begagnas till upplagsplats för pappersmassfabrik, sågplats, sågbacke eller vid såginrättning af hvad slag som helst, såframt icke, på sätt i § 3 stadgas, vederbörligt tillstånd är gifvet till trädets afverkning till fritt förfogande. Dock vare hemmansägare eller åbo ej förment att äfven utan sådant tillstånd af hemmanets skog till eget husbehof låta såga och använda undermåligt virke.

§ 3.

Mom. 1. Är skog af beskaffenhet, att för dess ordentliga skötsel och vård fordras afverkning af undermåligt virke, må ägare, som vill låta det virke skeppas, transporteras å järnväg utom Västerbottens och Norrbottens län eller sågas eller till pappersmassefabrikation användas, anmäla sig hos vederbörande revirförvaltning, hvilken det åligger verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallas. Finnes därvid slik afverkning vara med grunderna för en god skogshushållning öfverensstämmande, då må, där ej laga hinder eljest möter, tillstånd af förrättningsmannen gifvas till afverkning till fritt förfogande; dock att träd, som vid storändan håller 15 centimeter eller mera i genomskärning, ej må afföras, innan det genom förrättningsmannens försorg blifvit med kronomärke stämpladt. Vill ägaren sig till säkerhet hafva virke jämväl af mindre dimensioner stämpladt, vare därtill berättigad.

Mom. 2. Varder sådan förrättning begärd före den 1 september, skall, där så ske kan och skogsägaren det äskar, undersökningen och utstämplingen företagas i sammanhang med öfriga utsyningsförrättningar, som inom reviret under året förekomma, och skall, så vidt sig göra låter, vara avslutad före den 1 december. Verkställes förrättningen i sådan ordning, åligger det förrättningsmannen att om möjligt vid förrättningens slut, eller i annat fall genast efter det alla utsyningsförrättningar under året inom socknen böra vara avslutade, tillställa sökanden eller dess ombud mot bevis, men utan lösen, skriftligt instrument öfver utsyningen. Företages förrättningen särskildt, bör utsyningsinstrumentet aflämnas, innan förrättningsmannen från stället reser. Underrättelse om tiden, inom hvilken besvär böra vara hos domänstyrelsen ingifna för att kunna till pröfning upptagas, skall i syneinstrumentet meddelas.

§ 6.

Rätt att i beslag taga virke, som bör anses förbrutet, tillkomme allmän åklagare, tjänstemän och betjänte vid skogsstaten äfvensom inom hamn och lastageplats tullstatens tjänstemän och på järnvägs-vagn eller inom lastplats å järnväg stationsföreståndare och banmästare, men rättighet att utföra åtal i sådana mål äge endast allmän åklagare och jägeribetjäning, på sätt gällande författningar stadga; skolande förty

tulltjänsteman, stationsföreståndare eller banmästare, som gjort beslag, därom göra anmälan hos allmän åklagare eller jägeritjänsteman.

Såsom motiv för de i nyssnämnda paragrafer föreslagna förändringar har anförts, att skogskommitténs förslag lade alltför stort hinder för jordägaren att tillgodogöra sig det undermåliga virke, som af en eller annan anledning behöfde afverkas från hans skog; att förbudet mot handel med och transport af undermåligt virke icke syntes böra afse orterna inom det område, lagförslaget afsåge, enär, förutom det alltför stora ingrepp i den enskilda äganderätten, som härigenom komme att ske, den förbrukning af undermåligt virke, som kunde äga rum inom länen, ej i afsevärd mån kunde inverka på skogens framtida bestånd och återväxt, men däremot ett transportförbud inom länen mången gång kunde hindra en skogsägare att förmånligt afyttra sitt virke eller tvinga honom att aptera det till en form, som betingade vida lägre pris; att ett sådant förbud till och med kunde hindra en skogsägare att på ett billigt sätt transportera virke från ett aflägsset skogskifte hem till gården; att lagförslaget därjämte i sin nuvarande form lade hinder i vägen för byggnadsverksamheten vid de stora grufsamhällena, som uppstode i den skoglösa fjällbygden, samt att detsamma skulle i många hänseenden verka hämmande på den så behjärtansvärda egnahemsfrågans realiserande inom länen.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län har förmålt sig icke hafva något att erinra mot skogskommitténs förslag, i hvad det innefattade bestämmelser till skydd mot export utom länet af undermåligt virke på järnväg eller dess användande för pappersmassfabrikation. Däremot har Kungl. Maj:ts befallningshafvande anmärkt, att den af kommittén vidtagna ändringen i sista punkten af § 1 genom att dels insätta ordet »eget» i stället för »oundgängligt» framför ordet »husbehof», dels utesluta orden »vid gården» skulle kunna gifva anledning därtill att, medan hittills gällande bestämmelser icke ansetts lägga hinder i vägen för en skogsägare att utan tillstånd från sin skog försälja byggnadstimmer och virke, afsedt till bränsle för ortens husbehof, en motsatt tolkning gjorde sig gällande, hvilken skulle hafva till följd, att de icke skogsägande invånarne i Västerbottens och Norrbottens län skulle nödgas från sydligare delar af landet fylla sitt behof af byggnadstimmer äfvensom till väsentlig del af bränsle.

För egen del har domänstyrelsen anført följande.

Under den ganska långa tid, 1888 års förordning tillämpats, hade ej försports något missnöje i orten eller uttalats något allmänt önskemål om ändringar i densamma.

Vissa förhållanden hade dock på sista tiden inträdd, hvilka det oaktadt syntes påkalla smärre ändringar af förordningen. Norra stambanans framdragande under åren 1891 och 1894 till Vännäs och Boden samt tvärbanans öppnande mellan Luleå och Gellivare och dess vidare utsträckning till riksgränsen beredde nämligen möjlighet för utförsel af undermåligt virke äfven å järnväg, hvarjämte förekomme, att en, såsom det kunde antagas, efter hand inträdande pappersmassetillverkning tvifvelsutan kunde, om den ej genom lagbestämmelser begränsades, lända till ungskogens sköfving. Med hänsyn härtill hade skogskommittén föreslagit vissa tilläggsbestämmelser till nu gällande förordning.

Emot kommitténs förslag rörande begränsning i undermåligt virkes användning för pappersmassetillverkning genom förbud att annorledes än efter utsyning begagna detsamma för nämnda ändamål hade styrelsen intet att erinra. Beträffande åter det af kommittén föreslagna förbudet för forsling å järnväg af undermåligt virke, såframt det ej blifvit i vederbörlig ordning utsynadt, torde det kunna ifrågasättas, huruvida ej, på sätt Norrbottens läns landsting hemställt, forslingen inom länen skulle kunna lämnas fri, utan att kontrollen äfventyrades. Det syntes emellertid ligga utom området för styrelsens ämbetsverksamhet att ingå i närmare granskning af detta på järnvägarnas trafikerande och sättet för denna trafiks ordnande beroende förhållande, hvarför denna del af frågan syntes böra för utredning öfverlämnas till järnvägsstyrelsen såsom fackmyndighet. Skulle denna utredning lämna det resultat, att sistnämnda landstings förslag ej mötte från kontrollens synpunkt svårare hinder, ansåge styrelsen sig böra förorda landstingets förslag framför kommitténs.

Förutom nu nämnda ändringsförslag beträffande § 1 hade kommittén äfven ifrågasatt ändrad lydelse af samma paragrafs slutstycke. Ändringen bestode dels i utbyte af ordet »oundgängligt» mot »eget», dels i uteslutande af orden »vid gården».

Styrelsen delade visserligen ej till fullo den mening, som Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län rörande det först nämnda ändringsförslaget uttalat, då det sammanhang, hvari bestämmelsen i nu ifrågavarande del af paragrafen förekomme, tydligen visade, att den icke afsåge annat än ett undantag från det i paragrafen stadgade sågningsförbudet. Men å andra sidan ville styrelsen ej förneka, att orden »och använda» kunde gifvas en något vidsträcktare betydelse och, om de ställdes i samband med de af kommittén insatta orden »eget husbehof» i stället för »oundgängligt husbehof», lämna tillfälle till en annan tolkning af

paragrafens innebörd, än som hittills gjort sig gällande. Att undermåligt virke inom länen finge fritt afyttras för ortens behof, d. v. s. för såväl eget som andras husbehof, hade ansetts vara öfverensstämmande med förordningens mening. Också hade landstingen med styrka framhållit betydelsen häraf för länens såväl skogsägande som icke skogsägande invånare. Från orten i öfrigt hade ej heller uttalats önskan om ändring i nu berörda eller andra hänseenden. Styrelsen ansåge därför, att det i förordningen nu förekommande uttrycket »oundgängligt husbehof» borde bibehållas oförändradt, liksom att af sist anförda skäl förordningens ordalydelse i öfrigt, i synnerhet i hvad den afsåge de väsentligare bestämmelserna, så litet som möjligt borde förändras.

Att kommittén ej med ändringsförslaget åsyftat en sådan verkan, som nyss nämnts, utan afsett endast lättnad i kontrollen, hade styrelsen desto större anledning antaga, som denna kontroll visat sig vara förenad med ganska stora svårigheter såväl med afseende å husbehofs-sågningen som vid lastageplatser. Ehuru styrelsen, på sätt redan utvecklats, ansåge de nuvarande bestämmelserna rörande sågning och användning af undermåligt virke för husbehof icke böra skärpas, vore styrelsen mycket tveksam, huruvida å andra sidan eftergifter i dessa bestämmelser kunde medgifvas utan att medföra olägenheter för kontrollen. Genom kommitténs förslag att utesluta orden »vid gården» skulle sågning för husbehof medgifvas äfven vid annan såg än vid gården och alltså vid hvilken såg som helst inom länen. Under de senare åren, då priset å mindre virkesdimensioner stigit, hade ett ganska stort antal smärre sågar tillkommit här och hvar i byarna inom skogsbygden. Exempelvis funnes inom ett revir i Västerbotten, nämligen Jörns revir, 51 dylika sågar, hufvudsakligen grundade på sågning af undermåliga träd. Den sågade varan uppköptes i många fall för att föras till kusten och skeppas. Under förevändning af husbehofs-sågning skulle utan hinder af förordningen, om den komme att affattas i enlighet med kommitténs förslag, kunna föras till dessa sågar en mängd undermåligt timmer, hvilket sedan i sågad form forslades till kusten för skeppning och undginge all kontroll, enär sågad vara ej kunde tagas i beslag. Då kommittén ej anført något skäl för ändringen, genom hvilken kontrollen likväl skulle försvåras, kunde styrelsen icke tillstyrka, att orden »vid gården» uteslötes, men enär husbehofssåg, där sådan funnes, vanligen vore gemensam för byalaget, syntes däremot, för husbehofssågningens underlättande, orden »eller inom samma by» böra tilläggas efter förenämnda uttryck »vid gården».

Vid lastageplatser upplades i många fall ganska stora partier af

undermåligt virke, under föregifvande att detsamma icke vore afsedt till lastning och skeppning utan för husbehof. I anseende till det i förordningen förekommande uttrycket »vid lastageplats till inlastning uppläggas» kunde gent emot virkesägarens bestridande svårligen åstadkommas bevisning, att timret vore för lastning upplagdt, förr än denna tagit sin början, i hvilket fall det vanligen vore för sent att verkställa beslag å det med annat virke merendels då hopblandade timret. Långa uppskof, innan virket kunde dömas förbrutet, vore ock en följd af nämnda svårighet vid bevisföringen; och då det under tiden ställde sig allt för dyrt att anordna en oafätlig bevakning, kunde virket undanskaffas på ett eller annat sätt, så att tullbetjäningens uppmärksamhet afledes, hvarefter det slutligen skeppades. Med hänsyn till detta förhållande hade Norrbottens läns landsting uteslutit orden »till inlastning», och ville styrelsen på grund af det anförda för sin del tillstyrka bifall till hvad landstinget härutinnan hemställt.

Med afseende å torra träd hade båda landstingen ansett, att förordningens föreskrifter icke borde gälla. Då emellertid förbrukningen inom orten af undermåligt virke vore fri och denna frihet liksom hitills i första rummet begagnades för att tillgodogöra skadade eller torra träd, syntes dessa senare hufvudsakligen tagas i anspråk för fyllande af bränsle och byggnadsvirke i orten. Att däremot för sågning eller export afverka i skogarne merendels glest förekommande torra träd af så små dimensioner, hvarom här vore fråga, syntes under vanliga förhållanden ej äga rum. Däremot kunde en dylik användning framkallas, när skog å större trakter skadades af eld eller af annan anledning. Men under sådana förhållanden vore det af betydelse, att den del af den yngre skogen, som kunde fortväxa, icke afverkades utan kvarlämnades till fröträd och skydd för uppväxande plantor, hvilket väl ej kunde påräknas komma att ske utan genom utsyning. Många öfvergångsformer funnes mellan hvad i dagligt tal kallades »friskt träd» och »torrt träd», hvilkas hänförande till det ena eller andra begreppet blefve beroende af afverkarens subjektiva uppfattning, hvarigenom förvecklingar vid lagens tillämpning kunde uppstå. Det skulle ock mången gång kunna befaras, att eld blefve anlagd i ungs kogar i syfte att därigenom bereda fri tillgång till undermåliga träd. Med hänsyn till det anförda ansåge styrelsen landstingens förslag härutinnan icke böra vinna afseende.

Ej heller syntes det styrelsen vara behöfligt, att, på sätt Västerbottens läns landsting ifrågasatt, särskild bestämmelse i förordningen infördes därom, att dess föreskrifter ej gällde virke, afsedt för eget eller annans husbehof. På sätt förut vore nämndt, vore nämligen enligt för-

ordningens nuvarande lydelse undermåligt virkes afyttring till husbehof inom orten fri, och de förändringar, som styrelsen nu föresloge i samma förordning, verkade icke rubbning i detta förhållande. Emot samma landstings förslag angående skyldighet för skogsägare att hos revirförvaltaren göra anmälan om virkes uppläggning för husbehof å plats, där det enligt förordningens föreskrift kunde tagas i beslag, vore att anmärka, att det vid tillämpningen icke skulle kunna hindras, att de anmälda virkespartierna komme att tilltagas så stora, att de tillika innefattade virke för export eller sågning. Snarare vore det sannolikt, att detta blefve regel och att därigenom skulle främjas och underlättas just det, som förordningen afsåge att förhindra.

Förslaget att utsträcka kontrollen till flottlederna och där upplagd samt med af flottningsstyrelse godkändt märke försedt undermåligt virke syntes styrelsen ej vara välgrundadt. Det virke, som i flottleder nedfördes till hamnar eller lastageplatser inom länet för export, kontrollerades å dessa platser verksammast af tullbetjäningen. Om än denna kontroll under vissa förhållanden, på sätt förut vore nämndt, vore förenad med svårigheter, syntes dessa ej genom kontroll vid flottled kunna minskas. Däremot kunde de i väsentlig mån afhjälpas, på sätt redan vore omförmäldt, genom att utesluta orden »till lastning» i nu gällande förordning. Vidkommande åter kontrollen öfver virke, som fördes till sådana flottleder, hvilkas slutpunkt låge inom Västernorrlands län och med hänsyn till hvilka enligt landstingets i Västerbottens län mening denna kontrollfråga ägde sin största betydelse, förhölle det sig så, att af de nämnda flottlederna, nämligen Ångermanälven och Gideå älf, hvilka båda upprunne inom lappmarken, den förra därifrån direkt inginge i Västernorrlands län och således ej alls berörde området för nu ifrågavarande skogsförordning, samt den senare eller Gideå älf visserligen under en kortare sträcka nedom lappmarksgränsen framginge som gränsflod mellan Västerbottens och Västernorrlands län och alltså å sin ena sida (Bjurholms socken) kunde upptaga flottgods från det område, hvarest förordningen ägde tillämpning. Men då detta område vid Gideå älf inom Bjurholms socken vore af ringa ytvidd, kunde därifrån ej några afsevärda kvantiteter undermåligt virke nedföras i Gideå älf, isynnerhet som kronan ägde ej oväsentlig del af området, och denna fråga syntes därför helt och hållet sakna praktisk betydelse. I hvarje fall syntes den omständigheten, att Gideå älf under en kortare sträcka utgjorde gräns mellan Västerbottens och Västernorrlands län, icke utgöra giltig anledning att införa en kontroll vid samtliga andra flottleder inom det område af omkring 455 kvadratnymil, där förord-

ningen ägde tillämpning, helst som handhafvandet af en sådan kontroll måste kräva en betydligt ökad personal.

På grund af det anförda har styrelsen beträffande ordalydelsen af § 1 hemställt:

att kommitténs förslag, att undermåliga träd icke finge för pappersmassefabrikation användas eller intagas inom pappersmassefabrik eller i till dylik anläggning hörande rännor eller förvaringsbommar eller inom område, som begagnades till upplagsplats vid sådan fabrik, såframt icke vederbörligt tillstånd vore gifvet till trädens afverkning till fritt förfogande, måtte godkännas;

att orden »till lastning» i kommitténs förslag måtte uteslutas; samt

att sista stycket af paragrafen måtte bibehållas oförändradt enligt lydelsen i nu gällande förordning, dock att orden »eller inom samma by» måtte insättas efter »gården».

Emot de ändringar, kommittén föreslagit rörande § 2, hade styrelsen intet att erinra.

Beträffande § 3 mom. 1 har styrelsen anfört följande.

För den händelse Norrbottens läns landstings förslag till formulering af § 1 rörande järnvägstransport af undermåligt virke skulle efter närmare utredning vinna godkännande, borde efter orden »transporteras på järnväg» i kommitténs förslag tilläggas orden »utom Västerbottens och Norrbottens län».

I anledning af hvad Västerbottens läns landsting i fråga om samma moment föreslagit, funne styrelsen, hvad först beträffade förslaget därom, att undermåligt virke skulle vara underkastadt utsyning för att i allmän flottied få framföras, på grund af hvad styrelsen angående kontrollen vid flottlederna anfört, sig böra afstyrka detta förslag. Beträffande därefter förslaget, att undersöknings- och utsyningsförrättningar skulle verkställas på revirförvaltarens ansvar samt under hans ledning och kontroll, samt att sökanden skulle i ansökningen bestämma, huru stor del af skogen förrättningen skulle omfatta, ville styrelsen upplysa, att de förrättningar, hvarom nu vore fråga, efter hand högst väsentligt ökats. De omfattade

år 1885 å	384	hemman en	utsyning af	166,887	träd,
» 1890 å	764	»	»	321,478	»
» 1895 å	907	»	»	572,707	»
» 1900 å	1,708	»	»	1,357,752	» .

Men ehuru för förordningens tillämpningsområde i dess helhet utvisande en jämnt tilltagande ökning, hade förrättningar ej visat sig

regelbundna i frekvensen inom de särskilda reviren, där de till antalet mycket växlade och detta därjämte olika för olika år. Sålunda uppginge antalet i ett eller annat revir till flera hundra, till och med öfver 600, i andra revir till endast några tiotal eller inga alls. I de revir, där de talrikast förekomme, vore växlingarna år från år stora, så att antalet stundom fördubblats. Under sådant förhållande vore det endast i få revir möjligt för revirförvaltaren att jämte förvaltning af kronoparker och öfrig tjänsteutöfning medhinna nu omnämnda förrättningar eller att, på sätt landstinget ifrågasatt, utöfva någon verksam ledning öfver samma förrättningar, när dessa verkställdes af andra. Förrättningarna utfördes fördenskull vanligen af på reviren anställde, aflönade assistenter under öfverjägmästarens öfverinseende, men på eget tjänsteansvar. Att lägga detta ansvar på revirförvaltaren kunde på grund af nu lämnade utredning ej af styrelsen tillstyrkas. Att under denna förrättningarnas starka ökning med åtföljande lokala växlingar ej alltid kunnat beredas tillgång på tillräcklig och lämplig personal, hade berott därpå, att sådan ej varit att tillgå. Men detta missförhållande hade i många fall redan afhjälpts och syntes inom kort kunna fullständigt häfvas.

I fråga om sättet för förrättningarnas utförande föreskrefves i förordningen, att förrättningsmannen skulle verkställa den undersökning af skogen, som af omständigheterna påkallades. Om sökanden särskildt tillkännagåfve sin önskan, att viss trakt skulle undersökas, vore detta en omständighet, som ej kunde af förrättningsmannen förbises. Särskild föreskrift i sådant hänseende syntes därför obehöflig. Skulle förrättningsmannen ej fullgöra hvad honom ålåde, ägde sökanden begära rättelse genom besvär. För att härutinnan bereda lättnad och tidsvinst syntes, på sätt i fråga om utsyning å kronohemman och vissa skatte- och frälsehemman vore stadgadt i § 56 af nådiga förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket den 26 januari 1894, besvären böra ingifvas till öfverjägmästaren, hvarigenom denne äfven skulle sättas i närmare beröring med dessa förrättningar och mera verksamt kunna leda och öfvervaka desamma.

I ordalydelsen af nu behandlade moment 1 och 2 syntes, i följd af förrättningarnas ökade omfattning och däraf föranledd nödvändighet att öfverlämna större delen af dem till assistenter, några smärre redaktionsändringar vara erforderliga.

Beträffande mom. 3 och 4 af ifrågavarande § hade styrelsen intet att erinra.

På grund af det anförda har styrelsen hemställt, att följande ändringar i mom. 1 och 2 af § 3 i kommitténs förslag måtte vidtagas, nämligen:

1 mom.

att, för den händelse Norrbottens läns landstings förslag till formulering af § 1 rörande järnvägstransport af undermåligt virke vunne godkännande, efter orden »transporteras på järnväg» i kommitténs förslag tillades »utom Västerbottens och Norrbottens län»;

att efter orden »vederbörande revirförvaltaren» tillades följande: »och åligger det honom eller den skogstjänsteman, som i hans ställe förordnas, att verkställa» — — — — —

2 mom.

att detta moment måtta erhålla följande lydelse:

»Varder sådan förrättning begärd före den 1 juni, skall undersökningen och utstämplingen företagas och avslutas före den 1 november samma år. Uppstår under tiden efter den 1 juni skada å skog genom storm, eld eller eljest, och begär skogsägaren i anledning häraf före den 1 september sådan förrättning, som i 1 mom. omförmåles, skall förrättningen före nästföljande 1 december verkställas.

Innan förrättningsmannen från stället reser, skall han mot bevis, men utan lösen gifva sökanden eller hans ombud skriftligt syneinstrument, i hvilket kostnaden för förrättningen skall utsättas. Är sökanden missnöjd med förrättningsmannens utlåtande vid förrättningen, må han föra klagan däröfver hos vederbörande öfverjägmästare sist innan klockan tolf å trettionde dagen efter det han eller ombudet af syneinstrumentet erhållit del.

Ändring i öfverjägmästarens beslut må sökas genom besvär hos domänstyrelsen innan klockan tolf å trettionde dagen efter det klaganden af beslutet erhållit del.»

§ 4.

Beträffande ordalydelsen af denna § enligt kommitténs förslag ville styrelsen anmärka, att, alldenstund efter förordningens första tillämpande i Norrbottens län omkring 27 år och efter dess införande i Västerbottens län omkring 19 år gått till ända, det syntes vara obeflögligt, att, därest förordningen komme att förnyas, i densamma infördes bestämmelse, huru förfaras borde, om afverkning af undermåligt virke skett, innan förbud för skeppning och sågning af sådant virke varit för orten stadgadt.

§ 5.

Emot landstingens förslag att utbyta ordet »jordägare» mot »skogsägare» hade styrelsen intet att erinra.

§ 6.

Emot landstingens förslag att jämväl banmästare borde vara berättigad att i beslag taga virke, som borde anses förbrutet, med samma befogenhet som kommittén föreslagit för stationsföreståndare, hade styrelsen intet att erinra.

§ 7.

I denna paragraf vore ingen ändring ifrågasatt, och hade ej håller styrelsen för sin del något att anmärka emot den nuvarande ordalydelsen.

Till följd af nådig remiss har därefter järnvägsstyrelsen i detta ärende afgifvit underdånigt utlåtande af den 14 juni 1902 och däruti anfört följande.

Vid det af skogskommittén afgifna förslaget vore från järnvägsstyrelsens sida icke något annat att erinra, än att den enligt § 6 stationsföreståndare tillagda rätt att på järnvägsvagn eller inom lastplats vid järnväg taga i beslag virke, som borde anses förbrutet, skulle på grund af sin omfattning medföra en för järnvägens personal alltför betungande och ansvarsfull granskningsskyldighet. Därest detta förslag skulle, i öfrigt oförändradt, af Kungl. Maj:t godkännas, hemställde därför järnvägsstyrelsen, att ur nämnda paragraf måtte utgå dels orden »och på järnvägsvagn eller inom lastplats vid järnväg stationsföreståndare» och dels orden »eller stationsföreståndare.»

Emellertid hade såväl landstingen som domänstyrelsen tillstyrkt, bland andra, de ändringar af skogskommitténs förslag, att dels hinderfri forsling af undermåligt virke skulle medgifvas inom Västerbottens och Norrbottens län, och dels skyldighet att beslagtaga förbrutet virke skulle tillkomma äfven banmästare.

I anledning häraf ville järnvägsstyrelsen till en början fästa uppmärksamheten därpå, att i sådant fall det icke skulle kunna undvikas, att undermåligt virke lastades å järnvägsvagn eller upplades invid järnväg vare sig till lastning eller för annat ändamål. Vidare ville styrelsen, under erinran att vid försändning af gods järnvägspersonalen

i hvarje fall hade tillfälle att af fraktsedeln inhämta, till hvilken station godset vore adresserad, framhålla, att ett för nödig kontroll öfver, att virke af här omhandlade slag icke järnvägsledes utfördes från de två ifrågavarande länen, i detta fall erforderligt bemyndigande för stationsföreståndare att beslagtaga å järnvägsvagn lastadt undermåligt virke, som å tillhörande fraktsedel angafves skola försändas från station inom till station utom Västerbottens och Norrbottens län, icke skulle vara för järnvägspersonalen så betungande, att styrelsen ansåge sig böra motsätta sig införandet af bestämmelse härom. Något liknande bemyndigande för banmästare syntes under sådana förhållanden icke vara behöfligt, då till dennes åligganden icke hörde att taga kännedom om, hvart gods, lastadt till afsändning, vore adresserad.

Därest sålunda förenämnda, af landstingen och domänstyrelsen förordade medgifvande till hinderfri forsling inom Västerbottens och Norrbottens län skulle vinna Kungl. Maj:ts nådiga bifall, ville järnvägsstyrelsen i underdånighet hemställa, att i det af skogskommittén afgifna förslaget till förordning måtte företagas följande ändringar, nämligen i:

§ 1.

Orden »å järnväg forslas» borde utbytas mot orden »till ort belägen utom Västerbottens och Norrbottens län å järnväg forslas». Orden »eller järnvägsvagn» äfvensom »eller invid järnväg» borde utgå.

§ 4.

Orden »uppläggning till lastning vid och transport å järnväg» borde utbytas mot orden »transport å järnväg till ort utom Västerbottens och Norrbottens län».

§ 6.

Orden »och på järnvägsvagn eller inom lastplats vid järnväg stationsföreståndare» borde utbytas mot orden »och, då dylikt virke är lastadt på järnvägsvagn för transport till ort utom Västerbottens och Norrbottens län, stationsföreståndare».

Beträffande de ändringar uti ifrågavarande förordning, hvilka nu blifvit ifrågasatta, finner jag icke skäl att tillstyrka det af skogs-

kommittén i sista punkten af § 1 föreslagna utbyte af ordet »oundgängligt» mot »eget» framför ordet »husbehof». Den nuvarande affattningen af förordningens stadgande, att förbudet mot sågning af undermåligt virke icke gäller sågning och användning af sådant virke till husbehof, har alltjämt tolkats så, att föryttring af undermåligt virke, sågadt vid husbehofssåg, vore inom Västerbottens och Norrbottens län tillåten, och det synes ur synpunkten af ortens behof af bränsle, byggnadsvirke m. m. vara af stor vikt, att åt nämnda stadgande icke gifves en formulering, som kunde anses innebära en begränsning af denna föryttringsrätt.

Af skäl, som domänstyrelsen anført, anser jag därjämte lämpligt, att orden »vid gården» i samma punkt bibehållas samt att därtill fogas orden »eller inom samma by.»

Otvifvelaktigt synes mig vara att, sedan norra stambanan framdragits genom Västerbottens och Norrbottens län samt jämväl tvärbanor från nämnda bana kommit till stånd, det med förordningen afsedda ändamål skulle kunna i väsentlig mån förfelas, därest forsling å järnväg af undermåligt virke framgent blefve såsom hittills medgifven. Det af kommittén framställda förslaget om förbud mot sådant virkes transport å järnväg finner jag därför vara välbetänkt. Då emellertid hänsyn till ortens berättigade intressen synes kräfva, att forsling af undermåligt virke varder inom ifrågavarande båda län tillåten, samt, på sätt järnvägsstyrelsen meddelat, hinder från kontrollens synpunkt härför icke möter, anser jag, att i § 1 af förordningen bör göras det tillägg rörande undermåligt virkes forsling å järnväg, som af nämnda styrelse förordats. I sammanhang härmed torde äfven i § 6 af den nu gällande förordningen böra inskjutas af järnvägsstyrelsen föreslagen föreskrift rörande rätt för stationsföreståndare att taga i beslag undermåligt virke, afsedt att transporteras till ort utom Västerbottens och Norrbottens län.

Beträffande det af kommittén framställda förslaget därom, att undermåligt virke, som icke vore efter behörig utsyning afverkad, icke finge användas för pappersmassetillverkning, finner jag visserligen, att ett sådant förbud kan verka hämmande för uppkomsten inom ifrågavarande län af denna industri. Jag tvekar emellertid icke att biträda detta förslag, då upprätthållandet af det skydd, som genom berörda förordning afsetts att bereda ungsbogen inom dessa läns kusttrakter, tvifvelsutän kräfver ett förbud mot fri användning af undermåligt virke för en tillverkning, hvilken, därest densamma komme att i större omfång inom ifrågavarande ort bedrifvas, skulle kunna för skogens inom dessa landsdelar framtida bestånd medföra menliga verkningar.

Slutligen torde, i enlighet med hvad Norrbottens läns landsting och domänstyrelsen föreslagit, i den nuvarande lydelsen af § 1 böra göras den förändring, att orden »till inlastning» uteslutas till förekommade däraf, att undermåligt virke, upplagdt vid lastageplats, undandrages beslag till följd däraf att falsk uppgift lämnas därom, att virket icke vore afsedt för export.

De ändringar i öfrigt i § 1, hvilka af landstingen ifrågasatts, anser jag däremot på af domänstyrelsen åberopade grunder icke böra vinna afseende.

Mot den af kommittén föreslagna omredigering i § 2, mom. 2 samt den i samma paragrafs mom. 3 förordade ändring i bestämmelsen om det mått, som sparre skall, för att icke anses undermålig, hålla i omkrets, har jag icke något att erinra.

Med hänsyn därtill, att förrättningar för utstämpling af undermåligt virke i regel utföras af assistenter under öfverjägmästarens in-seende, men på eget ansvar, samt att, enligt hvad domänstyrelsen framhållit, det skulle för revirförvaltarna blifva alltför betungande, om detta ansvar, såsom af Västerbottens läns landsting föreslagits, öfverflyttades på dem, anser jag mig böra förorda allenast den af nämnda styrelse föreslagna ändring i § 3, mom. 1.

Den af domänstyrelsen föreslagna ändring i § 3, mom. 2 i afseende å tiden för de i momentet omförmälda utsyningsförrättningarnas utförande synes mig tillfredsställa berättigade anspråk på snabbhet i utsyningsförfarandet, likasom ock samma styrelses förslag rörande sättet för fullföljande af talan mot nämnda förrättningar synes bereda skogsägaren nödig trygghet mot möjligen förekommande felaktigheter vid utsyningsförrättningarna.

§ 4 i förordningen torde, i enlighet med hvad domänstyrelsen hemställt kunna utgå.

Ordet »jordägare» i § 5 af den nu gällande förordningen synes mig af anledning, som af Västerbottens läns landsting anförts, böra utbytas mot »skogsägare.»

Sedan chefen för jordbruksdepartementet slutligen anmält, att han, under förutsättning att hvad af honom blifvit anfördt vunne nådigt godkännande, uppsatt förslag till proposition angående ändring af gällande bestämmelser till förekommande af öfverdrifven afverkning å ungskog inom Västerbottens och Norrbottens län, samt nämnda förslag blifvit af departementschefen uppläst, hemställde departementschefen om förslagens gillande.

Hvad departementschefen sålunda hemställt, däruti statsrådets öfrige närvarande ledamöter instämde, behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder bifalla samt befallde, att nådig proposition i enlighet härmed skulle till Riksdagen aflåtas af lydelse, bilaga — till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

G. Zethelius.
